

**Intresse och möjlighet av en
ämnesintegrerad undervisning mellan
svenska a, b och idrott och hälsa a på
gymnasiet**

Ann-Christine Thomson

GYMNASTIK- OCH IDROTTSHÖGSKOLAN
Examensarbete 03:2010
Idrott **III** examensarbete på grundnivå 15hp
Seminariehandledare: Karin Söderlund
Examinator: Carolina Lundqvist

Sammanfattning

Syfte/Frågeställningar

Syftet med studien är att ta reda på möjligheterna kring ett ämnesintegrerat samarbete mellan ämnena svenska a, b och idrott och hälsa a på gymnasiet. För att uppnå syftet har två frågeställningar valts att få besvarade: Vilka möjligheter finns det enligt gymnasielärare för att en ämnesintegrerad undervisning skall ske så att kursmålen i båda ämnena uppnås? Hur ser intresset enligt gymnasielärare ut för att en ämnesintegrerad undervisning mellan idrott a och svenska a, b på gymnasiet skall kunna ske?

Metod

För att uppnå syftet och få svar på frågeställningarna så har kvalitativa intervjuer med låg grad av standardisering valts som forskningsmetod. Kvalitativa intervjuer valdes som forskningsmetod för att man då kan använda sig av den intervjuades språkbruk och ta frågorna i den ordning de passar under intervjun. Intervjun byggde på öppna frågor. Läraren fick styra ordningsföljden och sedan kunde följdfrågor ställas beroende på vilka svar som gavs. Studien riktar sig framförallt till lärare på gymnasienivå. Urvalsgruppen är sex stycken lärare, tre ifrån respektive ämne och tre olika gymnasieskolor. Två stycken män och fyra stycken kvinnor. Aldern på respondenterna är mellan 32år och 49år. Arbetslivserfarenheten som lärare var mellan fem och tjugo år. Fem stycken hade en lärarexamen och en hade en hälsopedagogisk examen.

Resultat

Det finns intresse och möjlighet att integrera svenska med idrott och hälsa. Ingen av lärarna har gjort den integreringen men de kan se att det finns ett behov av det när de läser varandras kursplaner. Det visar sig att det är okunskapen kring varandras kursplaner och mål som lett till att lärarna inte har gjort en integrering. De var inte införstådda med att deras ämnen hade så många bra integreringsmöjligheter. Det går att integrera ämnena så att båda uppnår kursmålen.

Slutsats

Ämnesintegrerat samarbete mellan färdighetsämnena idrott och hälsa a och svenska a, b är möjligt att genomföra så att kursmålen i båda ämnena kan uppnås. Intresse till en ämnesintegrering finns men då måste lärarna vara bättre insatta i de respektive kursplanerna. Ämnesintegreringen skulle kunna stärka båda ämnena och öka inlärningsglädjen hos eleverna.

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	4
1.1	Introduktion.....	4
1.2	Definitioner av centrala begrepp.....	5
2	Bakgrund.....	5
2.1	Ämnesintegreringsmöjligheter enligt kursplanen.....	7
2.2	Svenskämnets kursplan och målsättning.....	7
2.2.1	Kursmålen för svenska a.....	8
2.2.2	Kursmålen för svenska b.....	8
2.3	Idrott och hälsas kursplan och målsättning.....	9
2.3.1	Kursmålen i idrott och hälsa a.....	9
3	Forskningsläge.....	10
3.1	Barn och ungdomars fysiska och psykiska hälsa/ohälsa.....	11
3.2	Ämnesintegrering.....	13
3.3	Sammanfattning av forskningsläget.....	18
4	Teoretisk utgångspunkt.....	18
5	Syfte och frågeställningar.....	21
6	Metod.....	21
6.1	Metodval.....	21
6.2	Etiskt förhållningssätt.....	22
6.3	Urval.....	22
6.4	Procedur.....	22
6.5	Validitet och reliabilitet.....	24
7	Resultat.....	26
7.1	Lärarnas erfarenhet, utbildning och ämneskombinationer.....	27
7.2	Vilka möjligheter finns det för att en ämnesintegrerad undervisning skall kunna genomföras så att kursmålen i båda ämnen uppnås.....	27
7.3	Hur ser intresset för en ämnesintegrerad undervisning mellan idrott a och svenska a, b på gymnasiet ut.....	28
8	Sammanfattande diskussion.....	29
9	Förslag på fortsatt forskning.....	33
10	Käll – och litteraturförteckning.....	34

Bilaga 1 Riktlinjer för intervjun

Bilaga 2 Käll- och litteratursökning

1 Inledning

1.1 Introduktion

Den svenska skolan har ända sedan början av 1900-talet varit ett hett debatterat ämne. Debatterna har under århundradet och årtionden varierat allt eftersom samhället förändrats. Med samhällsförändringen har skolan utvecklat sin pedagogik, människosyn, genustänk och samhällssyn. Det är med förändringarna människan utvecklas till goda medborgare. En av de pedagogiska förändringar som skett i skolsalen är att den auktoritära läraren har förändras till den demokratiska läraren. Eleverna har idag mer plats i klassrummet. Läraren skall tillsammans med kollegor arbeta ämnesintegrerat för att på så sätt skapa ett pedagogiskt klassrum där eleverna får en helhet och naturlig bredd i sin kunskap. Att ämnesintegrera idrott och hälsa med svenska på gymnasiet är något som borde kunna uppnås enligt läroplanen i båda ämnena. Ett ämnesintegrerat samarbete skulle vara ett bra val för att underlätta för idrottslärarna som bär på mycket kunskap och intressanta viktiga delar inom ämnet hälsa. Som svensk lärare skulle det ge eleverna underlag till de texter som de skall skriva under a och b kursen i svenska. Som idrottslärare skulle det ge mer tid till den fysiska aktiviteten i skolan för eleverna. Det är viktigt för eleverna att få röra på sig i den stressande skolmiljön. Dessvärre erbjuder idrotten endast 100 obligatoriska poäng under tre år på gymnasiet, det är ca 50min en gång i veckan under tre år¹. Svenskämnet har motsvarande 250 obligatoriska poäng under samma tid.

Samhället förändras och därmed även människors mat-, tränings-, drogvanor och levnadssätt med mera. Forskning visar på att barn och ungdomar är allt mer stressade, stillasittande och mår allt mer psykiskt dåligt. Alkoholvanorna har försämrats då det är allt vanligare att unga tar alkohol och andra droger längre ner i åldrarna². Jag anser att den negativa utvecklingen måste tas på allvar och det är därför viktigt att eleverna får den kunskapen som ingår i skolämnet idrott och hälsa. För att eleverna skall må bättre och känna sig mindre stressade är det viktigt att de får tillgång till fysisk aktivitet i skolan och för att på så sätt få möjlighet att

---

¹ Skolverket < <http://www.skolverket.se> > (Acc.2009-12-20)

² SOU (Statens offentliga utredningar), *Från dubbla spår till elevhälsa – i en skola som främjar lust att lära, hälsa och utveckling*, Slutbetänkande av Elevvårdsutredningen. (Stockholm 2000) S.167

hitta en fritidsaktivitet inom idrott som passar dem bäst. Ett av målen inom idrott och hälsa³ är att göra eleverna uppmärksamma på sin egen hälsa, miljö och fysiologi. Förutom det skall de inspireras och få en vägledning till att finna en fysisk aktivitet på fritiden som passar dem. Folkhälsoinstitutets rekommendation⁴ på motionering är:

”minst 60min/dag för barn och ungdomar. Motionen bör innehålla både måttlig och hård aktivitet. Aktiviteterna bör vara så allsidiga som möjligt för att ge kondition, muskelstyrka, rörlighet, snabbhet, kortare reaktionstid samt koordination”.

Som det ofta ser ut i gymnasieskolorna idag (enligt kollegorna på min partnerskola) så väljer lärarna bort en del av ämnet hälsa. Fokus ligger istället på den fysiska aktiviteten i skolan. Det finns inte tid till båda delarna. Många elever är stressade och behöver fysisk aktivitet under skoldagen för att återhämta sig och återfå sin koncentration. För att öka elevernas förståelse till varför de känner sig stressade, är trötta eller mår psykiskt dåligt måste de även få goda faktakunskaper inom kropp, hälsa och samhälle.

1.2 Definitioner av centrala begrepp

För att inga missförstånd skall ske har vissa begrepp valts ut för att tydliggöra dess mening i studien. Definitionerna är enligt skribentens syn på dem.

Integrering: sammanföra till en helhet .

Ämnesintegrering: att skapa en helhet genom att sammanföra två eller flera ämnen med varandra i skolan.

Individanpassad undervisning: varje elev jobbar efter sin lärstil och i sin egen takt men kan ändå uppnå målen för skolämnet.

2 Bakgrund

Färdighetsämnet idrott och hälsa a på gymnasiet har en stor teoretisk del som är viktigt för eleverna att ta del av. Den hjälper eleverna att förstå sammanhanget kropp, hälsa och miljö. Det är viktigt att människor redan i tidig ålder börjar bygga upp sina levnadsvanor. För det är lättare att fortsätta med ett redan inlärt beteende i vuxen ålder. Här har skolan en viktig roll att

---

³ Skolverket (acc. 2009-12-20)

⁴ Folkhälsoinstitutet *Rekommendationer för fysisk aktivitet* < <http://www.fhi.se> > (Acc.2009-12-30)

förmedla och forma Sveriges framtida vuxna till hälsomedvetna medborgare. Det är därmed viktigt att elever i skolan får information, vägledning, uppmaning och fostras till goda medborgare ur hälsosynpunkt. Det är framförallt inom teoridelen i hälsa som eleverna har möjlighet att fördjupa sig ytterligare inom de olika hälsoaspekterna. Eleverna får ett samband mellan fysisk aktivitet och deras sätt att leva och hur de mår. Det sker en naturlig verklighetsanknytning direkt till sin egen vardag. Ett sådant sätt att lära leder till ett livslångt lärande. Om eleverna får mycket tid till att prova på olika fysiska aktiviteter tillsammans med sina vänner så finns en stor möjlighet att de fastnar för en aktivitet som passar dem bäst.

Att jobba ämnesintegrerat har i forskningsstudier visat vara ett mycket framgångsrikt arbetssätt för både elever och lärare.⁵ Eleverna får en större bredd och ett sammanhang som får dem att utveckla en kunskapsglädje, ökat intresse och förståelse. Som lärare har det visat sig att de har upplevt en personlig utveckling då även de fått ett större sammanhang och insikt i andra skolämnen. Att som lärare få möjlighet att se hur andra lärare jobbar med liknande ämnen i skolan till exempel svensklärares perspektiv kontra en lärare i idrott och hälsas perspektiv på hälsa.

Rektorn⁶ bär ansvaret för att lärarna ska arbeta ämnesintegrerat på skolan. *”Undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet, ämnesövergripande kunskapsområden integreras i undervisningen i olika ämnen”*⁷. Det är viktigt för att eleverna ska få en helhetsförståelse av det som undervisas. Det kan ske antingen genom ett temaarbete eller genom temadagar då allt kretsar runt ett specifikt ämnesövergripande område. Det är upp till rektorn att se till så att detta sker antingen genom att organisera det själv eller delegera uppgiften till någon annan. Ämnesintegrering kan också ske mellan två lärares överenskommelse eller mellan ämnen som en lärare själv undervisar i. Det ligger på rektorns ansvar att eleverna hela tiden utvecklar sina kunskaper.

---

⁵ Jenny Persson och Erika Roos, *Ämnesintegrering – ett kunskapslärande*, Examensarbete 15hp vid Lärarutbildningen allmänt utbildningsområde c-nivå 2009 på Luleå universitet. (Luleå, Luleå universitet 2009) S. 17

⁶ Utbildningsdepartementet *Läroplaner för det obligatoriska skolväsendet och de frivilliga skolförmerna. Lpo 94 och Lpf 94*. (Stockholm: Skolverket/Fritzes 1994) s. 17

⁷ Ibid. s. 17

För att få en förståelse kring hur ämnena svenska a och b och idrott och hälsa a på gymnasiet rent teoretisk skulle kunna ämnesintegreras måste man ha en insikt i de båda ämnernas kursplaner och målbeskrivningar som skolverket har gjort. Här nedan följer en kort sammanfattning för de båda ämnena samt de delar som skulle kunna användas till en ämnesintegrering.

2.1 Ämnesintegreringsmöjligheter enligt kursplanerna

Om man utgår ifrån de båda ämnernas kursplaner så kan man se en tydlig tråd mellan dem. För att en ämnesintegrering skall kunna ske så måste man försöka hitta delar ur Skolverkets kursplan⁸ och mål så att båda ämnena får lika stor plats. Det är därmed viktigt att man innan varje ämnesintegrering funderar kring vad varje ämne kan bidra med för att eleverna skall få en utveckling i båda ämnena. Här nedan följer de delar ur respektive kursplan som skulle kunna användas för en ämnesintegrering. Var uppmärksam på att inte alla mål är medtagna utan endast dem som passar till att svara till studiens syfte.

2.2 Svenskämnets kursplan och målsättning⁹

Svenskämnet syftar till att eleverna skall stärka den personliga och kulturella identiteten, utveckla tänkandet, kreativiteten och förmågan till analys och ställningstagande. Genom språket sker kommunikation med andra och genom läsning och eget skrivande tillägnar sig eleverna nya begrepp och lär sig att se sammanhang, tänka logiskt, granska kritiskt och värdera. Genom språket bildas kunskap och genom språket görs kunskapen synlig och hanterbar. Förmågan att reflektera över, förstå, värdera och ta ställning till företeelser i omvärlden växer. Svenskämnet har i samverkan med andra ämnen ett ansvar för att denna kunskapsutveckling sker och att eleverna ser en meningsfull helhet i sin utbildning, där den valda studieinriktningen är en utgångspunkt. Inom svenskämnet skall eleverna få rikligt med tillfällen att använda och utveckla sina färdigheter i att tala, lyssna, se, läsa och skriva och att möta olika texter och kulturyttringar. För att eleverna skall uppnå svenskämnets syften så

---

⁸ Skolverket *Kursplaner och betyg* (Utbildningsdep, Skolverket/fritzes, Stockholm, 1994)
<http://www.Skolverket.se> (Acc. 2009-12-20)

⁹ Ibid.

finns det ett antal mål som eleven bör uppnå. Här nedan följer de mål som har en integreringsmöjlighet med idrott och hälsa a.

2.2.1 Kursmålen för svenska a

- kunna förmedla åsikter, erfarenheter och iakttagelser i tal och skrift på ett sätt som är anpassat efter situationen och mottagaren
- kunna i tal och skrift förmedla förhållanden och kunskaper som är viktiga för eleven själv och för den valda studieinriktningen
- kunna tillgodogöra sig det väsentliga i en text som är relevant för eleven själv och för den valda studieinriktningen samt för eleven som samhällsmedborgare
- kunna använda skrivandet som ett medel för att utveckla tänkande och lärande
- kunna delta i samtal och diskussioner med olika syften och hålla anföranden inför en grupp på ett sätt som är anpassat efter situation och mottagare
- ha fördjupat sina kunskaper inom något område av svenskämnet utifrån intressen, behov eller vald studieinriktning.

2.2.2 kursmålen för svenska b

- kunna förmedla egna och andras tankar i tal och skrift, göra sammanställningar och utredningar samt dra slutsatser och föra fram argument, så att innehåll och budskap blir tydliga och anpassade till målgrupp och syfte.¹⁰

---

¹⁰ Skolverket (1994)

2.3 Idrott och hälsas kursplan och målsättning¹¹

Idrott och hälsa syftar till att utveckla elevernas fysiska, psykiska och sociala förmåga samt att ge kunskaper om den egna livsstilens betydelse för hälsan. Ämnet skall fostra eleverna till att bli hälso- och miljömedvetna och få förutsättningar att ta aktiv del i arbetet med hälsofrågor i arbetsliv och i samhälle. Ämnet syftar dessutom till fördjupad kunskap om hur den egna kroppen fungerar och hur olika faktorer kan påverka det fysiska, psykiska och sociala välbefinnandet. En utgångspunkt för ämnet är att det föreligger ett samband mellan livsstil, livsmiljö, hälsa och livskvalitet. Därför är kunskaper om faktorer som påverkar hälsan och som bidrar till hur god hälsa och god livs- och arbetsmiljö kan främjas mycket viktig. I ämnet ingår kunskaper om hur kroppen fungerar i arbete och vila. Andra ämnen som kost, motion och ergonomi har stor vikt i ämnet. En väsentlig aspekt är även drogers och dopingpreparats skadliga inverkan.¹²

2.3.1 Kursmålen i idrott och hälsa a:

- ha kunskap om och erfarenhet av hur olika faktorer påverkar människors hälsa samt kunna diskutera sambanden mellan hälsa, livsstil och miljö ur såväl ett individ- som ett samhällsperspektiv
- ha förmåga att värdera olika fysiska aktiviteters betydelse för hälsa och välbefinnande
- kunna planera, genomföra och utvärdera ett personligt anpassat program för träning eller andra hälsofrämjande åtgärder
- ha kunskap om hur den egna kroppen fungerar i arbete och vila
- kunna tillämpa några olika metoder för spänningsreglering och stresshantering
- kunna tillämpa ergonomiska kunskaper i olika arbetsmiljösammanhang
- Ha kunskap om och kunna tillämpa livräddande första hjälp.

---

¹¹ Skolverket (1994)

¹² Ibid.

Det finns en hel del integreringsmöjligheter mellan ämnena. Det behövs stoff som eleverna har nytta av och kan inspireras av till svenskundervisningen. Idrott och hälsa har en hel del ämnen som eleverna kan relatera till. I svenskämnet ingår det att eleverna skall kunna argumentera och muntligt göra framföranden. Där kan eleverna välja att prata om stresshantering, sömn, doping, ergonomi och en argumentation till varför man bör träna och vad som händer med kroppen vid träning. Även i de olika textgenrerna finns det utrymme att skriva om några av de olika hälsobitarna samt hur man bör handla för att skydda miljön. I målsättningen för svenska a och b står det att *”eleven skall kunna tillgodogöra sig det väsentliga i en text som är relevant för eleven själv och för den valda studieinriktningen samt för eleven som samhällsmedborgare.”*¹³ Det står även att *”eleverna skall kunna delta i samtal och diskussioner med olika syften och hålla anföranden inför en grupp på ett sätt som är anpassat efter situation och mottagare.”*¹⁴ Här finns det många intressanta ämnesområden som skulle kunna tas upp till diskussion. Användning av dopingpreparat, varför man bör äta och träna på ett visst sätt samt de stora frågorna inom hållbar utveckling. Jobbar man utifrån dessa utvalda punkter och gör det på ett kreativt och intressant sätt så kommer eleverna att ta till sig och utvecklas till goda samhällsmedborgare som båda kursplanerna trycker på.¹⁵

3 Forskningsläge

Det finns forskning angående barn och ungdomars psykiska och fysiska hälsa/ohälsa och de ökande folksjukdomarna. Och vikten vid att skolan hjälper samhället till att forma våra elever att göra goda val för ett gott leverne i framtiden ifrån ett hälsoperspektiv. Forskning kring varför man bör arbeta ämnesintegrerat och vad det har för påverkan på elevernas inläring, finns det olika teorier om vilka kommer att belysas i den här studien. Att integrera svenskämnet med idrott och hälsa på gymnasiet kunde inte hittas men forskning kring ämnesintegrering fanns det mer av. Här nedan följer forskningsläget kring barn och ungdomars fysiska och psykiska hälsa/ohälsa. Den forskningen är relevant som grund till studien då det stärker tesen om att eleverna på gymnasiet bör få all den teoretiska kunskap som idrott och hälsa har samt vikten av att eleverna behöver röra på sig mer. Varför en ämnesintegrering skulle kunna vara en bra metod till ett aktivt lärande. Den fysiska aktiviteten

---

¹³ Skolverket (1994)

¹⁴ Ibid.

¹⁵ Ibid.

i skolan är viktig. Sedan följer en förklaring till vad ämnesintegrering är och vad det enligt forskare och pedagoger kan leda till.

3.1 Barn och ungdomars fysiska och psykiska hälsa/ ohälsa

Genom ett beslut i regeringen 11 maj 1995¹⁶ bemyndigade regeringen dåvarande statsrådet Ingela Thalén att tillkalla en parlamentarisk kommitté med uppdrag att utreda vården och stödet till barn och ungdomar (under 18år) med psykiska problem. Utifrån denna utredning skulle de sedan överväga och föreslå insatser för att förebygga att psykiska problem uppkommer bland barn och ungdomar. Här ingår även skolans roll i samhället för att hjälpa barn och ungdomar att må bättre psykiskt och fysiskt. I västvärlden förbättras barn och ungdomars fysiska hälsa medan de psykiska problemen ökar. Man har uppmärksammat problemet och lyft fram inlärningssvårigheter, beteendeproblem och psykosociala svårigheter i hälsodiskussionen. I statens offentliga utredningars rapport så skriver de vad som kan påverka att barn och ungdomar blir deprimerade.

”Barn med svårigheter vad gäller uppmärksamhet, motorik och perception löper en större risk för att utveckla depression. Ett barns självkänsla grundas i viss mån på dess upplevelser av sin motorik och perception. Om dessa funktioner störs under utvecklingen ger det barnet svårigheter att uppfatta, lära in och att prestera. Depression kan då uppkomma som en brist på positiv självkänsla.”¹⁷

Undersökningar¹⁸ som gjorts på barn och ungdomars alkohol- och drogvanor visar att *”andelen pojkar som uppgett s.k. ”storkonsumtion” någon gång i månaden eller oftare, liksom andelen som dricker sig berusade ”varje” eller ”nästan varje” gång”¹⁹* har ökat.

Andra oroväckande resultat som SOU²⁰ har fått fram i sina undersökningar är att stressrelaterade psykosomatiska problem som huvudvärk, magbesvär, sömnsvårigheter, koncentrationssvårigheter, spändhet och dålig aptit samt nervositet har ökat mellan 1986-1994 bland barn och ungdomar.

---

¹⁶ SOU (Statens offentliga utredningar), *Röster om barns och ungdomars psykiska hälsa*, Delbetänkande av Barnpsykiatrikommittén, (Stockholm, 1997:8) S. 3

¹⁷ Ibid. S. 95

¹⁸ Ibid. S. 141

¹⁹ Ibid. S. 141

²⁰ Ibid. S. 142

Det visar sig i rapporten att barn och ungdomar är mer stressade. Stressrelaterade symptom som psykisk ohälsa, psykiska besvär och psykisk hälsa påvisas. Ett stresssymptom som har fått en snabb ökning med en tredubbling sedan 1997 är sömnproblem, ungdomar är trötta under dygnets alla timmar. En fördubbling av anspänning och värk som till exempel huvudvärk, värk i skuldror, nacke eller axlar samt smärtor i händer, armbågar, ben och knän, har skett.²¹

I juli 1998 bemyndigade regeringen statsrådet Ylva Johansson att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att kartlägga elevvårdens och skolhälsovårdens verksamhet och funktion samt överväga lämpliga åtgärder i syfte att höja verksamhetens kvalitet och effektivitet.²² Hon har en tydlig ställning för att skolan är en plats för lärande och att all verksamhet i skolan ska främja lärandet, liksom att uppdraget för skolan är att tillsammans med föräldrar bereda jordmån för lärande, utveckling och växande. En annan utgångspunkt hon har i sin utredning är att skola och hälsa skall ha samma utgångspunkter för att stärka elevernas kunskaper i deras individuella hälsoval. En studie som gjorts utav skolverket visar utvärderingen att kunskapsämnet hälsa på gymnasiet ofta genomförts genom temadagar, föreläsningar, hälsosamtal, lokalt framtagna kurser och elevutställningar. Under ”Rektorns ansvar” i läroplanen står det att rektor bär ansvar för att ämnesövergripande kunskapsområden skall integreras i undervisningen. Som ämnesövergripande områden nämns bland annat sex och samlevnad och risker med tobak, alkohol, narkotika och andra droger. Trots ”Rektorns Ansvar” visar studier²³ att hälsoarbetet i skolan tycks ha en sekundär plats i skolans utbud. Det har gjorts en rad studier som visar att ungdomar som inte trivs, som inte har några framtidsplaner, både röker och dricker mer alkohol än ungdomar som trivs och finner sig tillrätta.

”Att prova att dricka sprit eller röka är ett sätt att testa gränser men också att överskrida gränser. Innebörden av ordet självkänsla kommer från en djup känsla av att känna sig värdefull. För den som utvecklat självhat blir information om risker och olika beteenden som skadar en själv meningslös, det spelar ingen roll om det är farligt.”²⁴

---

²¹ SOU(1997:8) S.142

²² SOU (Statens offentliga utredningar), *Från dubbla spår till elevhälsa – i en skola som främjar lust att lära, hälsa och utveckling*, Slutbetänkande av Elevvårdsutredningen. (Stockholm 2000) S. 3-4

²³ Ibid. S. 166

²⁴ Ibid. S. 167

Den ökande fetman bland unga ökar.²⁵ Nästan ett av fem barn har övervikt, 2-8procent av alla barn har fetma. De senaste tjugo åren har antalet med övervikt fördubblats. Den största boven till den här trenden verkar enligt Vetenskapsrådet²⁶ vara flytande socker som läsk av olika slag. Jämfört med forskningen 1980 så dricker genomsnittssvensken tre gånger mer läsk nu än då.

Undersökningar²⁷ som forskarna tagit fram visar på att barn och ungdomar som utövar fysisk aktivitet mår mycket bättre fysisk och psykiskt än de som inte är aktiva. Den grupp barn som inte utövar fysisk aktivitet lider oftare av värk, sömnproblem och mår psykiskt dåligt, än de aktiva unga. Man har också upptäckt att fysisk aktivitet har lett till att *”barnen lättare kan koncentrera sig och därmed har blivit bättre i både matematik och på att läsa”*²⁸ Övervikten är ett problem men även kraftig undervikt är ett ökat problem och då framförallt ibland unga flickor *”Kraftig undervikt ökar, precis som kraftig övervikt och risken för hjärt- och kärlsjukdomar.”*²⁹ Det här är ett led till flickors missnöje kring den egna kroppen under puberteten. Den negativa kroppsuppfattningen leder ofta till att de unga väljer bort att äta regelbundet, frukosten tas bort och lunchen blir ofta endast sallad. Psykisk ohälsa och trötthet blir ofta ett led av detta. Banting är vanligt bland unga.³⁰

3.2 Ämnesintegrering

Sjöberg använder sig av en förklaring om vad ämnesintegrering är för honom *”att sätta fakta, kunskaper och processer i ett sammanhang.”*³¹ Han diskuterar i huvudsak integration av de tre naturvetenskapliga ämnena biologi, fysik och kemi men avser definitionen i ett bredare perspektiv.

---

²⁵ Vetenskapsrådet, *Steget före – forskare om hur framtidens vuxna mår idag*, (Stockholm, CM-gruppen, Bromma 2009) S.29

²⁶ Ibid. S.29

²⁷ Ibid. S.32

²⁸ Ibid. S.33

²⁹ Ibid. S.47

³⁰ Ibid. S. 47-48

³¹ Svein Sjöberg, *Naturkunskap som allmänbildning – en kritisk ämnesdidaktik*. (Lund, Studentlitteratur, 2000)

Krantz & Persson³² är två pedagoger på Vikingaskolan i Lund. På den skolan sker ämnesövergripande arbete dagligen i alla ämnen förutom engelska, språkval och matematik. De vill i sin bok motivera sättet som skolan arbetar på genom att hänvisa till styrdokument och aktuell forskning. I boken skriver de att *”ämnesintegration i sin mest renodlade form innebär att pedagogerna bara undervisar i ett övergripande ämne och att detta ämne innefattar allt.”*³³ Vidare skriver författarna om en process över skolarbetet, som är baserad på egna erfarenheter och exempel från skolan, där ämnesintegration har en stor roll. Vikten av att sätta eleven i centrum och öka dennes möjligheter att se ett sammanhang i den undervisning som bedrivs poängteras. Författarna anser att integrationen kan ge eleverna överblick och ett sammanhang som inte kan ges till dem i en undervisning där varje ämne undervisas var för sig. *”Den som för ämnesintegrationens talan kan beskriva den ämnesuppdelade undervisningen som splittrade, fragmentariserande och gammaldags. Helheten styckas upp till förmån för delarna.”*³⁴

*”Tematisk undervisning bygger också på uppfattningen att barn redan när de börjar skolan har kunskaper och föreställningar om den värld de lever i och att de är aktiva, nyfikna och ständigt beredda att prova dessa föreställningar i olika kunskapssökande processer.”*³⁵ Enligt Nilsson skall tematisk undervisning byggas på ett tvärvetenskapligt synsätt där undervisningen inte organiseras strikt ämnesvis utan ämnesövergripande så att traditionella skolämnen integreras till en helhet. *”Den tematiska undervisningen skall enligt honom, beaktas utefter elevernas erfarenheter och knyts an till deras vardag.”*³⁶ Med det menar han att man som pedagog skall ta vara på elevernas färdigheter och låta dem få göra ändamålsenliga övningar utefter var de själva befinner sig.

Persson och Roos³⁷ skriver i sitt examensarbete om ämnesintegrering. Studien hade som syfte att ta reda på hur ämnesintegrerad undervisning gestaltar sig i grundskolans tidigare år. De ville bland annat få reda på pedagogernas egen uppfattning kring ämnesintegrering och arbetslagets påverkan mot elevernas kunskapstillägnade. Forskningen grundar sig på en

---

³² Johan Krantz, Pelle Persson, *Sex, godis & mobiltelefoner – pedagogik underifrån.* (Lund, 2001) S.7

³³ Ibid. S.20

³⁴ Ibid. S.20

³⁵ Jan Nilsson, *Tematisk undervisning.* (Studentlitteratur, Lund, 1997) S.5

³⁶ Ibid. S.5

³⁷ Jenny Persson och Erika Roos, *Ämnesintegrering – ett kunskapstillägnande*, Examensarbete 15hp vid Lärarutbildningen allmänt utbildningsområde c-nivå 2009 på Luleå universitet. (Luleå, Luleå universitet 2009) S.1

emiriskt kvalitativ forskning med den fenomenografiska ansatsen som inspiration till analys av analysmodellen. Fem halvstrukturerade intervjuer gjordes med fem pedagoger från två olika skolor i Luleå kommun. Studiens resultat visar att ämnesintegrerad undervisning är att föredra då *”Pedagogerna uppfattar arbetet med ämnesintegrering som ett roligt kunskapsgivande och kunskapsstillägnande både för de själva och för eleverna.”*³⁸

Boberg och Svensson³⁹ vill i sitt examensarbete öka kunskapen kring en ämnesintegrerad undervisning i matematik. Med hjälp av att undersöka hur pedagogers användning av och synpunkter på ämnesintegrering med matematik. Genom de här två frågeställningarna så skulle de få reda på pedagogernas erfarenheter: Vad är enligt några pedagoger ämnesintegration som inkluderar matematikinnehåll? och vilka erfarenheter har några pedagoger av ämnesintegration med matematikinnehåll? För att få svar på frågorna och uppnå syftet med studien gjordes kvalitativa intervjuer med sju lärare med inriktning med matematik mot grundskolans tidigare år. Resultatet visade att matematik integreras mest inom tematiskt arbete eller spontant i den dagliga diskussionen. Det framkom även att viljan finns hos pedagogerna att i större utsträckning undervisa ämnesintegrerat. Det framgick även att en ämnesintegrering kräver mer tid till planering och att det är svårt att integrera matematik om man inte har djupare ämneskunskaper eller mer erfarenhet av matematik. En av pedagogerna sa att *”Eleverna får en bättre anknytning till vardagen med ämnesintegrering och de får fördjupa sig inom olika områden”*⁴⁰

I tidskriften Svenskläraren⁴¹ skrev Nyström om behovet av material till svenskundervisningen. Svensklärarna är i behov av texter som eleverna kan relatera till i sin vardag. Hon skriver så här *”Svenskämnet behöver skrivövningstillfällen; svenskläraren har den större skrivpedagogiska kompetensen och de andra ämnena behöver tillfällen att redovisa ämneskunskaper. Det borde gå att kombinera.”*⁴²

---

³⁸ Persson och Roos, (2009) S. 17

³⁹ Daniel Boberg och Henrik Svensson, *Ämnesintegrering som inkluderar matematik* Examensarbete 15hp vid lärarutbildningen natur, miljö, samhäll 2008 på Malmö högskola. (Malmö, Malmöhögskola 2008) S.2-41

⁴⁰ Boberg och Svensson, (2008) S.39

⁴¹ Chatarina Nyström, *Vilka texter skall skolan satsa på?* Svenskläraren 1-2/2002.(2000) S. 35-38

⁴² Ibid. S.38

Persson är doktorand i pedagogiskt arbete vid Umeå Universitet. Hon har skrivit avhandlingen Ämnesintegrerad undervisning i naturvetenskap – Vad är det?⁴³ Medförfattaren till studien är Ekborg⁴⁴ som är docent i pedagogiskt arbete med inriktning mot naturvetenskapens didaktik vid Umeå universitet. En tredje medförfattare är Garpelin⁴⁵ professor i pedagogik med inriktning mod specialpedagogik vid Mälardalens högskola. Syftet med avhandlingen⁴⁶ är att förstå vad lärare menar med ämnesintegrerad naturvetenskaplig undervisning och hur de bedriver denna undervisning. För att uppnå syftet med studien har de valt att använda sig av frågeställningarna: Hur beskriver lärare sin ämnesintegrerade undervisning? Vilka motiv har lärarna för att arbeta ämnesintegrerat? Vilka hinder och möjligheter ser lärarna med att arbeta ämnesintegrerat? För att samla in data användes kvalitativa intervjuer som metod. Varje intervju inleddes med bakgrundsfrågor som utbildning, vilka ämnen man undervisade i, hur länge man arbetat som lärare. Därefter fick lärarna beskriva hur de arbetade ämnesintegrerat med planering, undervisning och laborationer. Motiv, hinder, möjligheter och tillvägagångssätt utgjorde frågeområdena i intervjuerna. I resultatet så framgår att det på en skola sker ett samarbete mellan lärare, elev där de gemensamt planerar undervisningen efter gemensamma mål och begrepp. Någon nämner att integrerad undervisning oftast sker som temaarbete annars var det inte så vanligt. I resultatet så framkom fem olika motiv för att arbeta ämnesintegrerat. De menar att ämnesintegrerat arbete är ett roligt sätt att både undervisa och för eleverna att lära sig. Det handlar om att eleverna ska se helheten och på så sätt kan elevernas lust att lära sig väckas. Eleverna skall få se en röd tråd i undervisningen mellan ämnena och en så kallad vardagsanknytning. En annan aspekt var att genom ämnesintegrering så öppnas möjligheten att ge eleverna demokratiska kunskaper för att kunna ta ställning i samhällsfrågor. En fjärde aspekt var att den kunskap eleverna får ska vara användbart i deras vardag. En av lärarna har elever som är i behov av extra stöd. För henne är det extra viktigt att individanpassa lektionerna. Ämnesintegrerad undervisning är där ett medel att uppnå detta för alla elever kan då arbeta där de befinner sig kunskapsmässigt men ändå bearbeta samma ämnen. De hinder som tas upp för att arbeta ämnesintegrerat är tidsbrist, dåligt med resurser, personalbrist (då vissa elever behöver mer stöd). För de elever som har svårigheter att ta ansvar för sitt eget

---

⁴³ Nordina *Nordic studies in Science education* (volym5, Nummer 1/09, 2009) S.47-59

⁴⁴ Ibid. S. 47

⁴⁵ Ibid. S. 47

⁴⁶ Ibid. S. 48

lärande kan känna ett misslyckande. De positiva för eleverna är att de får en delaktighet i sin utbildning, en helhetsuppfattning och har möjlighet att lära utifrån sitt lärande.

Österlind⁴⁷ har skrivit en avhandling i form av en sammanläggningsavhandling som innefattar tre artiklar vilka bygger på data ifrån tre olika studier. Gemensamt för undervisningen i studierna som ingår i avhandlingen är att innehållet är organiserat i ämnesövergripande teman och att ett undersökande arbetssätt tillämpats. De teman som används är miljöfrågor. Avhandlingens syfte är att visa hur elever skapar förståelse av ett undervisningsinnehåll inom ramen för uppläggningsen av undervisningen. Studien bygger på att eleverna skall jobba utifrån frågor. Vid bearbetning av en fråga antas eleverna på ett naturligt sätt ledas till olika ämnen och kan då finna ett sammanhang, vilket är ett av målen med ämnesintegrering. I hennes avhandling är det just miljöfrågorna som bildar utgångspunkten för elevernas arbete. Hon skriver att det idag talas mycket om att eleverna blir mer motiverade och skapar förståelse om utgångspunkten i frågorna är relaterade till verkligheten. Deras verklighet, någonting de kan knyta an till och använda sig utav. Det anses också att elever förstår mer om de är motiverade. Ämnesuppdelning är inget som människan är van vid att ta saker ur olika fack utan det skall kopplas till sammanhang. Ämnesövergripande undervisning gör det möjligt att arbeta med frågor som är aktuella i samhället, eftersom det oftast är frågor som berör flera ämnen i skolan än ett. När eleverna skapar sammanhang så minimeras att eleverna endast memorerar och glömmer det de har lärt sig.

Studierna för avhandlingen bygger på att eleverna själva skall skapa ett sätt som får dem att själva se sin förståelse av det de skall lära sig. Lärarna skall vägleda, hjälpa till vid informationssökning, ge respons på texterna och svara på frågor. Den här formen kallas undersökande arbete. Den här metoden skall utveckla en förmåga hos eleverna som de har behov av i samhället. Det Österlind kommer fram i sin slutsats är att elevers skapande av sammanhang är en central del i elevers begreppsbyggnad.

---

⁴⁷ Karolina Österlind, *Begreppsbyggnad i ämnesövergripande och undersökande arbetssätt – studier av elevers arbete med miljöfrågor*, akademisk avhandling för filosofie doktorsexamen vid Pedagogiska institutionen 2006 på Stockholms universitet (Stockholm, Stockholms universitet 2006) S. 8-64

3.3 Sammanfattning av forskningsläget

Utifrån forskningsläget ser det ut som om det finns ett stort behov att eleverna utbildas inom hälsa. Flera studier påvisar behovet av rörelse och kunskap för att minska många av de folksjukdomar som sänkts sig ner till barn och ungdomar. Enligt kursplanerna för svenska a och b samt idrott och hälsa a på gymnasiet så finns det en möjlighet att integrera ämnena. Att använda sig av ämnesintegrering som en metod för att nå alla elever där de befinner sig och skapa intresse, motivation och lärande har visat sig vara en framgångsrik metod. Forskning har visat att både elever och lärare har utvecklats när de arbetat ämnesintegrerat. Eleverna får en bredd, helhet och sammanhang. Den nya kunskapen ger eleven en större förståelse. Lärarna får se nya sidor av sina elever och lär sig vad var och en av eleverna behöver för inläringsteknik för att förstå. Eleverna kan verklighetsanknyta sin kunskap och finna sammanhang det vill säga skapa en helhet. När eleverna får en helhet så skapas lust att lära. Något som har visat sig vara negativt är att ämnesintegrering kan vara svårt för elever som är i behov av struktur. Det har visat sig att dessa elever kan få svårt att fokusera sig, men det har även visat att när de får struktur i en ämnesintegrering så blir lektionen mer individanpassad.

4 Teoretisk utgångspunkt

Som teoretisk utgångspunkt har det sociokulturella perspektivet valts. Här nedan följer historien bakom uppkomsten till perspektivet.

Många av de idéer om pedagogik som förts fram i den senaste skoldebatten har sina rötter i den så kallade progressiva pedagogiken som formulerades under 1900-talet.⁴⁸ Under denna tid hade Dewey sitt största inflytande inom pedagogiken. Hans pedagogiska syn har blivit en av den mest omskrivna och omtalade bland alla kända pedagoger i världen. Dewey levde mellan 1859 och 1952 i USA och var professor i filosofi. Hans arbete blev grunden för den progressiva pedagogiken i USA och sedan har övriga världen tagit inspiration ifrån den. Utgångspunkten för att Deweys pedagogik fick en sådan betydelse var för att den lades fram under industrialismen. Det invandrade nio miljoner människor till USA mellan 1900 och 1910. Industrisamhället behövde arbetskraft. Den stora invandringen skapade klyftor i samhället då de inte integrerades i samhället och därigenom inte fick ett kulturellt fäste. Deweys pedagogik växte fram för att fungera som ett instrument för socialiseringen i en den

---

⁴⁸ John Dewey, *Individ, skola och samhälle – pedagogiska texter* (Stockholm, Natur och kultur, 1995) S. 9-10

nya kulturen. Under 1800-talet var det den tyska Fredrich Herbarts som styrde läroplansarbete och undervisningsmetodik. Dewey utformade sen sin egen pedagogik som kritik mot den formella tyska pedagogiken. Det är alltså med samhällets utveckling och förändring och med Herbarts pedagogik som Dewey utvecklat sin pedagogiska ställning. När Dewey skrev i pedagogiska ämnen uppehöll han sig gärna vid vikten av att ge utrymme åt den enskilda individens (eleven) växt och utveckling. Det var även av vikt att förbereda eleverna för de motgångar som de kan möta i samhället. Han syfte var att skolan skulle komma närmare samhället som eleverna kommer att möta. Det är skolan som är styrinstrumentet till både elevens utveckling och samhällets framtid. Han ville därmed att de skarpa linjerna mellan teori och praktik skulle närma sig varandra. Därifrån kommer det kända ordspråket *"learning by doing"*.⁴⁹ Dewey behandlar relationen mellan individ och omvärld som en dialektisk process. Han menar på att individen utvecklas genom ett samspel med sin omvärld. Man lär sig de sociala reglerna och förstår sammanhang. Han ser lärarna som det verktyg som stimulerar, breddar och fördjupar elevernas utveckling. Ett starkt samband mellan praktisk träning och barns handlande ansåg han. Allt för ofta såg han barn tränas till att grundlägga nyttigheter istället för att bli undervisade som människor med behov. Intresse att lära är minst lika viktigt som kravet på att lära, om inte viktigare. I Sverige blev Deweys pedagogik känd redan 1907 då hans böcker publicerats på svenska.

Dysthe är en norsk professor inom utbildning.⁵⁰ Hon definierar lärandet som sociokulturellt för att det innefattar relationer och kommunikation. Hon ser på teorin utifrån att kunskapen existerar beroende på den kulturen den är delaktig i. Viljan att lära beror på upplevelsen av meningen. Lärande och kunskap anser hon vara viktiga samt miljön runt omkring som hon tycker måste återspegla detta. Kunskap kommer till kraft i samspel och inte enskilt.

"Utifrån ett sociokulturellt perspektiv är kommunikativa processer förutsättningar för människans lärande och utveckling. Det är genom att lyssna, samtala, härma och samtala med andra som barnet får del av kunskap och färdigheter ända från sin tidigaste barndom och lär sig vad som är intressant och värdefullt i kulturen."⁵¹

---

⁴⁹Dewey (1995) S.11

⁵⁰ Olga Dhyste, *Dialog, samspel och lärande.* (Red) (Lund. Studentlitteratur, 2003) S.343

⁵¹ Ibid. S.48

Säljö⁵² är professor i pedagogik: särskilt pedagogisk psykologi vid IPD, Göteborgs universitet han är även professor i beteendevetenskap. Han har skrivit en rad böcker kring pedagogik och menar på att människan är biologisk med psykiska och fysiska tillgångar.⁵³ Han talar om att människan i samspel med andra individer får kunskap som sedan utvecklas till den enskilda individens tankar och beteenden. Det finns enligt honom inget slutgiltigt svar på hur människor lär sig och hur den intellektuella utvecklingen fungerar.

Vygotskij var en pedagog och filosof från Ryssland. Hans teorier blev kända i västvärlden under 1960-talet. Han talar om olika delar av mänsklig aktivitet.⁵⁴ En av dessa aktiviteter förknippar han med hjärnan som han nämner har ett kreativt och kombinerande forum. I forumet skapas och bearbetas situationer. Människor är inte gjorda för att reproducera det som varit det är en av den bidragande orsaken till att vi riktar oss mot framtiden. Det här leder också till att vi då blir öppna för förändringar. Vygotskij säger att kombinationen av reproduktion och föreställning är det som skapar vår nya verklighet. Det händer stegvis i samband med intagande av ny information och erfarenheter. Så här säger han *”Den pedagogiska slutsats man kan dra av detta är att det är nödvändigt att vidga barnets erfarenheter om vi vill skapa en tillräckligt stadig grund för dess skapande verksamhet.”*⁵⁵

Det sociokulturella perspektivet bygger på olika tolkningar av de pedagogiska verktygen. Men det som alla filosofer och pedagoger gemensamt menar är att miljö och samspel mellan olika levande individer formar dem till den individ de är. Det är viktigt att individer formas för att passa in i den miljö de kommer att befinna sig i framtiden. För eleverna i skolan är det viktigt att formas till goda samhällsmedborgare för att passa in socialt. Människan lever som de lär eller *lär av att göra* som Dewey uttryckte sig.

För att kunna motivera barn och ungdomar att leva ett sunt liv i framtiden så är det i enlighet med det Sociokulturella perspektivet viktigt att eleverna får ta del av både den teoretiska och den praktiska delen av idrott och hälsa. De får därmed ett sammanhang och en bättre förståelse till varför det är viktigt med rörelse, bra kost, vila och balans i vardagen. På sikt kan folkhälsan i Sverige bli bättre. Skolan kan forma eleverna till att passa in i den miljö de

---

⁵² Göteborgsuniversitet <http://www.ipd.gu.se/personal/roger.saljo> (Acc. 2010-02-15)

⁵³ Roger Säljö, *Lärande i praktiken Ett sociokulturellt perspektiv*. (Stockholm, Nordstedts akademiska förlag 2000) S.231-238

⁵⁴ Lev Vygotskij. *Fantasi och kreativitet i barndomen*. (Göteborg, Bokförlaget Daidalos AB, 1995) S.19

⁵⁵ *Ibid*. S.20

kommer att leva i. Formas till goda samhällsmedborgare. Ett sätt att forma eleverna är att arbeta ämnesintegrerat för att som tidigare studier visar leder det till att *"Eleverna får en bättre anknytning till vardagen med ämnesintegrering och de får fördjupa sig inom olika områden."*⁵⁶ Svenska a och b är ett av de kärnämnen där det bör finnas möjlighet till en integration. Den här studien skall ta reda på om det i verkligheten finns intresse och möjlighet till ämnesintegrerat samarbete.

5 Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att ta reda på möjligheterna kring ett ämnesintegrerat samarbete mellan ämnena svenska och idrott och hälsa på gymnasiet.

- Vilka möjligheter finns det enligt gymnasielärare för att en ämnesintegrerad undervisning skall ske så att kursmålen i båda ämnena uppnås?
- Hur ser intresset enligt gymnasielärare ut för att en ämnesintegrerad undervisning mellan idrott a och svenska a, b på gymnasiet skall kunna ske?

6 Metod

6.1 Metodval

Med stöd utifrån Trost⁵⁷ har metodvalet kvalitativa intervjuer med låg grad av standardisering gjorts. Anledningen till att kvalitativa intervjuer passade bäst till studien som forskningsmetod är för att man kan använda sig av den intervjuades språkbruk. Och ta frågorna i den ordning de passar under intervjun. Den intervjuade fick styra ordningsföljden och sedan kunde även följdfrågor ges beroende på vilka svar som gavs. *"Vid låg grad av standardisering är variationsmöjligheterna stora."*⁵⁸ Innan intervjuerna gjordes hade jag tagit ut riktlinjerna som var av intresse för studien. På det sättet blev intervjun ändå styrd. I bilaga 1 finns den kompletta listan för riktlinjerna till intervjuerna. Metodvalet gjordes för att variationsmöjligheterna i intervjun är större och ger utrymme till följdfrågor inom ämnet. Det ger även mer plats för den intervjuade att behandla frågorna utefter intervjuns gång. Frågeställningarna ställdes med öppna frågor som gav plats för läraren att själv ge utförliga svar.

---

⁵⁶Boberg och Svensson (2008) S.39

⁵⁷ Jan Trost, *Kvalitativa intervjuer.* (Studentlitteratur, Lund, 2005) S. 19

⁵⁸ Ibid. S. 19

6.2 Etiskt förhållningssätt

En förklaring kring de etiska aspekterna som gäller vid en medverkan i studien gavs.⁵⁹ Insamlad data hanterades konfidentiellt och respondenternas svar redovisas anonymt i uppsatsens resultatdel. Vilket innebär att ingen under några omständigheter skall kunna lista ut vem som har intervjuats på grund av materialet i studien. Respondenterna blev även informerade om att de hade rätt till materialet ifrån sin egen intervju och att de när som helst kunde få läsa den. Om de vill utgå ifrån att medverka var det bara för dem att kontakta mig. Lärarna fick själva välja ett namn som de ville skulle representera dem i studien.

6.3 Urval

För att samla in data till studien valdes att göra intervjuer på tre olika gymnasieskor i en medelstor stad i Mellansverige. Valet av stad och skolor gjordes på grund av närhet för skribenten. Skolorna var ifrån olika delar av staden och hade inget samarbete. Urvalsgruppen är sex stycken lärare, tre ifrån respektive ämne. Två stycken män och fyra stycken kvinnor. Åldern på respondenterna är mellan 32år och 49år. Arbetslivserfarenheten som lärare var mellan fem och tjugo år. Fem stycken hade en lärarexamen och en lärare hade en hälsopedagogisk examen. Det lades ingen vikt i vilket biologiskt kön respondenten hade. Urvalsgruppen blev till då det var de som var intresserade av att vilja medverka efter att en förfrågning per mejl gjorts till alla svensk och idrott och hälsa lärare på skolorna. De var åtta som svarade och jag valde därmed ut tre av dem som fick medverka vid pilotintervjuerna.

6.4 Procedur

För att få kontakt med lärarna så sändes en förfrågan per mejl ut till alla svensk och idrott och hälsa lärare på skolorna. Mejlen följdes sedan upp per telefon. I förfrågan gjordes en presentation av mig själv samt vad mitt ärende gällde. En förklaring kring de etiska aspekterna som gäller vid en medverkan i studien gavs.⁶⁰ Här klargjordes det att respondentens anonymitet var väldigt viktig. Vilket innebär att ingen skall under några omständigheter kunna lista ut vem som har intervjuats på grund av materialet i studien. I mejlet som lärarna fick angavs kontaktadress och telefonnummer. Där bads om att få ett svar angående om det fanns något intresse att medverka. Alla lärarna svarade och efter ett

---

⁵⁹ Ibid. S. 41

⁶⁰ Trost (2005) S. 41

telefonsamtal med var och en av de som var intresserade planerades ett personligt möte för intervju in. Det tog tid att få in ett tillfälle som passade för en intervju.

Innan de riktiga intervjuerna genomfördes så gjordes pilotintervjuer med tre stycken gymnasielärare som alla hade en lärarexamen. Under min förfrågan per mejl till alla svensk och idrott och hälsa lärare på skolorna så blev det nio stycken som var intresserade att medverka och det behövdes endast sex stycken. Jag valde därmed ut tre stycken av dessa till pilotintervjuerna. Urvalet till dessa blev de tre som kunde genomföra intervjun datumsmässigt först. Lärarna var inte medvetna om att det var en pilotintervju förrän efteråt. Detta gjordes för att de inte skulle känna att det var onödigt att använda deras dyrbara tid. Lärarna jobbade på en och samma skola och bestod av två stycken kvinnor i åldrarna 30 och 36 samt en man i 45års åldern. En hade arbetat i åtta år som lärare en andra i fem år och den tredje i sju år. Den ena kvinnan och mannen var svensklärare och den tredje var idrottslärare. Valet av att göra pilotintervjun med tre personer var för att se att frågeställningarna skulle kunna gå att genomföra i de riktiga intervjuerna sedan. Samt mitt sätt att agera som intervjuare och val av lokaler. Tillvägagångssättet valdes för att varken intervjuaren eller frågeställningarna skulle påverka intervjupersonens svar. Under pilotintervjuerna så uppkom tendenser till att svaren formades efter studiens syfte. Det blev därmed inte trovärdiga svar utan svar som de trodde skulle passa bäst in till studien. Frågorna blev ledande i vissa fall vilket gjorde att svaren formades. Det upptäcktes då följdfrågor visade att det inte riktigt låg till som de sa ifrån början det vill säga att lärarna sa emot sig själv. Frågeformuleringarna gjordes om och det visade sig fungera bättre. De nya frågeställningarna som sedan valdes att användas gav mer utrymme till förklaringar ifrån lärarna. Intervjun blev mer levande och naturlig. På grund av att den nya metoden skulle provas så gjordes det med en av kvinnorna som en extra pilotintervju. Mannen och den ena kvinnan var med vid första pilotintervju försöket. Alla blev därmed intervjuade en gång men vid tre olika tillfällen. Miljön till intervjun var den samma som vid de riktiga intervjuerna. I ett lugnt beläget grupprum på skolan.

Inför varje intervju kontaktades skolan för bokning av ett grupprum. Innan intervjuerna sågs grupprummen över för att säkra att det var en bra plats. Det var viktigt att den var belägen så att ingen eller ingenting kunde störa. Under intervjuerna fördes minnesanteckningar. Efter varje intervjutillfälle gjordes en mer utförligt anteckning. Valet att göra minnesanteckningar

gjordes för att en av läraren inte ville bli bandad under intervjun.⁶¹ Hon berättade aldrig varför och det ifrågasattes inte heller. Att göra intervjuer med minnesanteckningar med alla respondenter vid intervjutillfället gjordes för att den skulle te sig på liknande sätt för alla. Det är av vikt för reliabiliteten.⁶² Under intervjuerna gjordes minnesanteckningar och ett par citat. Varje intervjutillfälle tog ungefär 15- 30 minuter. Därefter kompletterades anteckningarna och gjordes mer utförliga. När kompletteringarna gjorts fick lärarna direkt läsa igenom anteckningarna för att se att de blivit korrekt förstådda och om det fanns någonting de ville tillägga eller ta bort. Det var ingen som la till någonting utan de var nöjda med det som stod och de tyckte de hade uppfattat rätt.

Vid varje intervjutillfälle förtydligades de forskningsetiska ställningstagandena om anonymitet. Lärarna fick information om att de när som helst kunde dra sig ur studien. De fick även veta att de har tillgång till det material som hade med denne att göra. Det innebär att han/hon när som helst kunde ta kontakt och få tillgång till det material som används utifrån just dennes intervju.

6.5 Validitet och reliabilitet

När forskning bedöms granskas validiteten och reliabiliteten.⁶³ Validiteten är värdet av insamlade data. Är insamlad data relevant för studien? För att en validitet skall vara trovärdig behövs insamlad data som är av vikt för studien, det vill säga slutsatser.

Reliabiliteten skall vara stabil och inte påverkas av yttre omständigheter som intervjufrågor, lokal. Situationen för intervjuerna skall se likadana ut oavsett vem i teamet som utför dem. Resultatet skall inte förändras oavsett om upprepningar skulle ske. Åsikter kan varieras men ändå vara trovärdiga. Ju fler intervjupersoner som medverkar i studien desto högre blir reliabiliteten. Kylén skriver ”(.....)hög reliabilitet behöver inte öka validiteten.”⁶⁴ Reliabilitet bygger enligt Trost på att man gör kvantitativa intervjuer. Man mäter och anger värden på variabler för varje enhet.⁶⁵ Det är något annorlunda än att sträva efter att förstå hur den

---

⁶¹ Trost (2005) S.54

⁶² Ibid. S. 111

⁶³ Trost (2005) S.111

⁶⁴ Jan-Axel Kylén, *Att få svar – intervju-enkät-observation*. (Skogs Rulloffset, Vellinge 2004) S.15

⁶⁵ Trost (2005) S.112

intervjuade tänker. Om man vill förstå hur den intervjuade tänker skall man satsa på att göra kvalitativa intervjuer med låg grad av standardisering. För att få en inblick i hur gymnasielärarna tänker kring en ämnesintegrering så har kvalitativa intervjuer valts till denna studie.

Johansson⁶⁶ skriver att vetenskapliga undersökningar har som syfte att ta fram resultat som hållbart. Han beskriver att reliabiliteten och validiteten är säkerheten och styrkan i resultatet. Det är därmed viktigt att undersökningarna mäter det som skall mätas. Forskaren har en stor roll vid kvalitativa intervjuer. Det är därför viktigt att man som forskare är medveten och kritisk till undersökningen för att kunna upprätthålla reliabiliteten. Trost⁶⁷ skriver att forskare ibland anger hur han/hon angett sina frågor och följdfrågor i sin avrapportering. Det visar på öppenhet inför trovärdighet:

*”läsaren kan ganska lätt avgöra om intervjumaterialet är trovärdigt. Förekommer t.ex. många påståendefrågor eller många jag-förstår-yttranden så blir trovärdigheten begränsad. Samma gäller om följdfrågor saknas eller används i alltför begränsad omfattning.”*⁶⁸

Vidare skriver han att han inte anser att man skall redovisa sina frågor och svar utan vill bara påpeka vad det kan leda till.

Validiteten till den här studien bedöms som god då öppna frågeställningar används vid intervjuerna. Lärarna fick stort utrymme att berätta vad de tycker och tänker kring ämnesintegrering. Intervjun byggde på det riktlinjer som gjorts upp innan intervjuerna (bilaga 1) för att hålla fokus kring studiens syfte som är att ta reda på möjligheterna kring ett ämnesintegrerat samarbete mellan ämnena svenska a, b och idrott och hälsa a på gymnasiet.

Det är svårt att reproducera en kvalitativ intervju då mycket hänger på hur respondentens uppmuntran till tal och tystnad är. Det vill säga hur situationen i intervjun ser ut och hur

---

⁶⁶ Kjell Johansson, *Konstruktivism i distansutbildning – studerandes uppfattning om konstruktivistiskt lärande*. Doktorsavhandling vid Pedagogiska institutionen på Umeå Universitet, 1999 (Umeå, Umeå Universitet 1999) S. 3-199

⁶⁷ Trost (2005) S.114

⁶⁸ Ibid. S.114

informanten betar sig i situationen. Det här leder till att reliabiliteten kan bedömas som mindre god. *”Intervjuaren skall vara lyhörd och skall uppmärksamma inte bara tonfall utan också ansiktsskifningar och – uttryck likaväl som andra kroppsrörelser och – ställningar”*⁶⁹. Med den här informationen i så är förhoppningen att reliabiliteten av studien är god. Det lades ner mycket tid till att skapa en miljö där respondenterna uppmuntrades att tala och där intervjuaren inte påverkade svaren. Respondenterna fick läsa igenom materialet ifrån sin intervju för att se över om det var någonting han/hon ville ändra på samt för att försäkra att hon/han hade tolkats rätt. Pilotintervjuer gjordes innan de riktiga intervjuerna för att där kunna prova vilken metod som skulle fungera bäst och vad som kunde förändras för att förbättra intervjuernas validitet och reliabilitet. De kvalitativa intervjuerna bygger på sex stycken lärare vilket gör att en generalisering inte kan göras då antalet medverkande är för få. Samt att det inte går att mäta data ifrån tidigare liknande studier. Tänkbara felkällor kan vara tid och plats för utförandet. Resultatet kan ha påverkats av utförandet då det användes öppna frågeställningar. Ovana som intervjuare kan omedvetet ha lett till att det på något sätt har påverkat svaren, den så kallade intervju-effekten. Med intervju-effekt menas att respondenten påverkas i större eller mindre utsträckning av intervjuarens sätt att ställa frågor och följdfrågor på. Saker som kan ha påverkat kan vara någonting i kroppsspråket, kläder, lyssnarteknik, mimik med mera. Sådana saker som görs utan att man medvetet tänker på det och som kan ha relevans i hur mottagaren formar sina svar. På grund av medvetenheten om intervju-effekten under intervjuerna så har det förhoppningsvis undvikits.

7 Resultat

I den här delen redovisas det resultat som de kvalitativa intervjuerna gett. Namnen på lärarna som används i resultatet är inte lärarnas riktiga namn. Det är namn som lärarna själva valt att studien skall innehålla. Den metoden valdes för att stärka lärarnas anonymitet. Svaren kommer att redovisas under varje frågeställningskategori. Innan resultaten redovisas så ges information om vad varje respondents arbetslivserfarenhet som lärare samt vilka ämnen de undervisas i.

---

⁶⁹ Ibid. S.112

Kategori ett:

Vilka möjligheter finns det enligt gymnasielärare för att en ämnesintegrerad undervisning skall ske så att kursmålen i båda ämnena uppnås?

Kategori två:

Hur ser intresset enligt gymnasielärare ut för att en ämnesintegrerad undervisning mellan idrott a och svenska a, b på gymnasiet skall kunna ske?

7.1 Lärarnas erfarenhet, utbildning och ämneskombinationer

Lärare i Svenska

Stina är 34 år och har en lärarexamen med ämneskombinationen svenska och engelska. Hon har arbetat som lärare i sju år.

Kalle är 32år och har en lärarexamen med ämneskombinationen svenska och historia. Han har arbetat som lärare i fem år.

Anna är 37år och hon har en lärarexamen med ämneskombinationen svenska och matematik. Hon har arbetat som lärare i tio år.

Lärare i Idrott och hälsa

Viktoria är 33år och har en hälsopedagog examen. Hon undervisar endast i idrott och hälsa. Hon har arbetat som lärare i sju år.

Theresa är 37år och har en lärarexamen med ämneskombinationen idrott och hälsa och matematik. Hon har arbetat som lärare i tolv år.

Pär är 49år och har en lärarexamen med ämneskombinationen idrott och hälsa och historia. Han har arbetat som lärare i 20år.

7.2 Vilka möjligheter finns det enligt gymnasielärare för att en ämnesintegrerad undervisning skall ske så att kursmålen i båda ämnena uppnås?

Alla tre svensklärare tror absolut att en ämnesintegrering ämnena emellan kan ske med goda resultat. Som förslag gavs det att använda teoribitar ifrån idrotten under olika textgenger som bearbetas samt under träningen av muntliga framställningar och grupparbeten. De tycker även att hälsa vore någonting som bör inbakas när det är stora gemensamma temaarbeten på

skolan. Hälsa är ett bra ämne att använda under argumentering och debatt träning, eleverna kan relatera till det i sin vardag. När Stina fått läsa kursplanen för idrott och hälsa a så blev hon positivt överraskad för att det finns så många intressanta och viktiga ämnen som hon skulle kunna använda sig av på sina svensklektioner. Det är ämnen som inspirerar eleverna till skrivglädje. Hon ansåg dock att hon själv skulle behöva stöd och hjälp ifrån idrottsläraren som är mer insatt i hälsoämnena för att veta om eleverna behandlar ämnet rätt.

Pär sa att han inte har varit så insatt i kursplanen för svenska a och b och har därför inte sett möjligheten med en ämnesintegrerat samarbete. Men nu när han snabbt har fått läsa igenom den ser han en stor potential till en integrering. Han menar att det skulle vara fantastiskt om det gick att delegera lite av teorin till svenskan med stöd ifrån honom.

Samtliga lärare i båda ämnena ansåg att det finns stora möjligheter att integrera ämnena med varandra. Det finns många intressanta hälsoteman av olika slag.

7.3 Hur ser intresset enligt gymnasielärare ut för att en ämnesintegrerad undervisning mellan idrott a och svenska a, b på gymnasiet skall kunna ske?

Att arbeta ämnesintegrerat i över lag har alla lärarna tidigare goda erfarenheter av. De säger att både de själva och eleverna blir mer motiverade. De har också upptäckt att eleverna finner en röd tråd, de får ett sammanhang och kan ofta verklighetsförankra sin nya kunskap. Det tydliggörs dock av flera av lärarna att ett gott samarbete kräver tid, vilket ofta är svårt att hitta i skolan idag. Svensklärarna integrerar svenska med andra ämnen i skolan men det har aldrig skett med idrott och hälsa. Lärarna i idrott och hälsa hade olika erfarenheter av ett ämnesintegrerat samarbete. Theresa hade några gånger ämnesintegrerat sitt andra ämne matematik med idrotten, men aldrig med svenskan. Kanske någon gång när hon ville ha hjälp med rättning av språkbehandlingen i någon text eleverna skrivit.

Idrottslärarna talar om sitt dåliga samvete. Alla anser att idrotten har för få timmar för att hinna med allting som den internationella kursplanen kräver. Den fysiska aktiviteten prioriteras för att de anser att eleverna är i behov av rörelse under sina långa skoldagar. Många elever är trötta och kan med rörelse pigga till och bli koncentrerade igen. Theresa sa att hon anser att det är viktigt att eleverna får ha fysisk aktivitet ihop för det stärker

sammanhållningen mellan dem vilket är viktigt för att de skall trivas i skolan. Hon anser att hon har dåligt samvete för att hon inte hinner med ergonomin i skolan. Den blir alltid bortprioriterad. Att ämnesintegrera idrott och hälsa med svenska skulle underlätta för henne som idrottslärare. Theresa och Viktoria sa att de skulle kännas som en lättnad om de kunde bli lite avlastade med teoridelen. De har aldrig själva tänkt på en integrering av detta slag men finner ett mycket stort intresse att försöka genomföra det. Pär som jobbat längst av alla idrottslärarna sa att han är van att jobba ämnesintegrerat med historian och andra ämnen men har inte kommit på tanken att det faktiskt går att ämnesintegrera idrotten med svenska eller andra ämnen. Oftast sker det temaarbeten där idrotten kan vara en del i temat. Han är väldigt intresserad och skall försöka prata med svensklärarna på sin skola samt försöka integrera idrotten med historian också. Viktoria är endast lärare inom idrott och hälsa. Hennes erfarenheter är även de positiva. Hon har integrering under temaarbeten på skolan. Men aldrig med svenskämnet. Genomgående såg man att lärarna oftast ämnesintegrerade ämnen som de själva undervisade i. De ansåg att det var lättare när man hade en insikt i båda ämnena.

Intresset av ett integreringssamarbete mellan svenska a, b och idrott och hälsa a väcktes och var intressant hos alla lärarna. Kalle var intresserad men sa att ett bra samarbete kräver tid till planering och det är inget som han har nu men till höstterminen skulle det kunna gå att genomföra. Stina hade heller hon ingen aning om att idrotten hade en intressant teoridel. Hon sa att hon var i behov av material som eleverna kunde använda sig av på lektionen. De material som fungerar bäst och som eleverna gillar är sådant som de kan verklighetsförankra och ha användning för själva. Hon blev glad för informationen och skulle kontakta idrottslärarna på skolan för mer information och se om de var intresserade av att göra en ämnesintegrering. Anna har inte ämnesintegrerat svenskan med idrott och hälsa men hon tyckte att det lät mycket intressant. Det är ingen av svensklärarna idag som har haft eller har en ämnesintegrering med idrott och hälsa. Varför vet de inte men de visste inte att det fanns något behov, de trodde inte att idrotten innehöll teori i den mängd det gör. Kalle trodde att det var som när han gick i skolan där det bara var fysisk aktivitet.

8 Sammanfattande diskussion

Syftet med studien är att ta reda på om det finns intresse och om det är möjligt att integrera idrott och hälsa a med svenska a och b på gymnasiet enligt lärarna själva. Frågeställningarna som skulle besvaras var: Vilka möjligheter finns det enligt gymnasielärare för att en

ämnesintegrerad undervisning skall ske så att kursmålen i båda ämnena uppnås? Hur ser intresset ut enligt gymnasielärare för att en ämnesintegrerad undervisning mellan idrott a och svenska a, b på gymnasiet skall kunna ske? För att få stöd till studien valdes att ta upp forskning dels om ämnesintegrering men även om barn och ungdomars psykiska hälsa/ohälsa. Valet att ta med forskningen kring hälsa/ohälsa var för att få en bild av hur det ser ut i samhället bland de unga. Är det viktigt att eleverna får mer information kring hälsobiten i idrottsämnet eller mår barn och ungdomar så bra att de inte behöver undervisas i ämnet hälsa. Enligt forskningen så är barn och ungdomar i stort behov av att informeras och utbildas. Ämnesintegrering verkar vara ett bra sätt för att inspirera och skapa en helhetsbild och verklighetsanknytning. Med hjälp av de kvalitativa intervjuerna som gjorts, så framgår det att det finns ett intresse till en ämnesintegrering.

Resultaten i studien visar att det är okunskapen kring de olika ämnenas kursplaner och mål som gjort att en integrering inte har skett. Lärarna i ett arbetslag ska kanske ta mer del av varandras kursplaner för att se hur de kan göra för att integrera fler ämnen. Det vidgar elevernas inlärningsmöjligheter men även de egna kunskaperna hos lärarna. Som Säljö⁷⁰ talar om att människan i samspel med andra får kunskap som sedan kan utvecklas till den enskilda individens tankar och beteenden.⁷¹ Jag håller med Säljö för det är mycket viktigt att samhället tillsammans samarbetar och tar och ger av varandra för att en utveckling skall kunna ske. Visst är det så att det finns ett intresse och möjlighet att integrera ämnena enligt lärarna och några har även gett förslag på hur de skulle kunna arbeta. Svensklärarna har gett förslag på de olika textgenrerna där teorin ifrån idrotten kan tas in. Konsten att argumentera och debattera var ett annat förslag. Idrottslärarna är mycket intresserade av att göra en integrering. De hade dock inga direkta förslag på hur. De är mycket villiga att göra ett försök för de känner att eleverna behöver få röra på sig. Som forskningen visat finns förståelse till att idrottslärarna fokuserar på den fysiska aktiviteten i skolan. Bland annat har forskning visat att barn som har svårigheter med uppmärksamhet, motorik och perception löper större risk att utveckla depression. Mycket av barn självkänsla grundas på av dennes upplevelser av sin motorik och perception. Om delar om dessa funktioner störs vid barnets uppväxt ger det barnet svårigheter att uppfatta, lära in och att prestera. Den negativa självkänslan kan leda till depression.⁷²

---

⁷⁰ Säljö (2000) S.231-238

⁷¹ Ibid. S.95

⁷² SOU (1997) S. 95

Genom fysisk rörelse utvecklar barn och ungdomar sin rörelseförmåga och motorik. Det är på den fysiska aktiviteten i skolan som eleverna har möjlighet att under strukturerade former träna sin motorik. I takt med att barn och ungdomar behöver röra mer på sig så visar forskning på att alkoholproblematiken ökar samt stressrelaterade problem som magbesvär, sömnsvårigheter och trötthet.⁷³ Det här tyder på att elever teoretiskt sett behöver få veta vad som händer med kroppen vid olika intag av droger och hur människan påverkas av stress och intag av olika skadliga fetter. Enligt en tolkning av det sociokulturella perspektivet som Dewey förknippas med var uttrycket *learning by doing*⁷⁴. Han såg ett starkt samband mellan praktisk träning och barns handlande. Det innebär att det är mycket viktigt att eleverna får en teoretisk bakgrund till varför man bör göra på ett visst sätt till exempelvis kunskapen varför man bör motionera. Eleverna måste få en insikt i hur de kan påverka hur de mår idag och i framtiden Vygotskij ansåg att det är viktigt att vidga barnets erfarenheter för att de skall få en stadig grund för att leva i samhället.⁷⁵

Lärarnas och samhällets attityder till skolans olika kärnämnen speglar av sig på eleverna. Som Svenskläraren Kalle pratade om i intervjun var att idrott och hälsa bara var fysisk aktivitet. Vad kan en sådan kommentar leda till om eleverna i skolan hör det. Om man ser det utifrån det sociokulturella perspektivet så kan idrottsämnet få en lägre status och eleverna tappar intresse för ämnet. Det sociokulturella perspektivet innebär ju att människan formas av vår sociala miljö samt vår uppväxtmiljö. Vi skall forma eleverna till goda samhällsmedborgare. Det är mycket viktigt att idrottslärarna börjar informera sina kollegor kring idrottsämnet. På så sätt får de en förståelse till varför ämnet har en viktig roll i både skola och samhälle.

Alla lärarna hade goda erfarenheter till ämnesintegrering. Som lärarna sa att det finns mycket att vinna på att jobba ämnesintegrerat. Den röda tråden kopplas ihop när andra ämnen integreras. Det ger eleverna en större förståelse. Det har mest hänt när ämnen integreras med varandra eller när man jobbar i teman. Det är precis så som tidigare studier och filosoferna som behandlats i denna studie visar på och hur de beskriver en ämnesintegrering. Flera av dem anser att en integrering skapar sammanhang och förståelse för eleverna. Ämnen bör inte vara lösryckta utan skall sättas in i ett sammanhang. Det anses även som lärarna påpekade i tidigare studier att arbetet med ämnesintegrering är kunskapstillgivande både för lärarna

---

⁷³ Ibid. S.95

⁷⁴ Dewey (1999) S.11

⁷⁵ Vygotskij (1995) S.20

själva och för eleverna.⁷⁶ Vad härligt det måste vara att som lärare känna att man tillsammans med sina elever och kolleger kan utvecklas.

En studie som Nyström⁷⁷ gjort visar på att det behövs mer textunderlag till svenskämnet i skolan. Om det är så bör en ämnesintegrering mellan idrott och hälsa och svenska vara väldigt bra även för svenskundervisningen. De teoretiska delarna inom idrotten är ämnen som är intresseväckande och av den karaktären att eleverna kan knyta an till den. Det borde skapa skrivglädje och väcka många tankar och funderingar som sedan kan tas upp till diskussion i klassen.

Ämnesintegrering kan skapa mer arbete för lärarna men i slutändan bör vinsten bli högre än förlusten. Enligt de forskare som är positiva till ämnesintegrering förklaras den traditionella undervisningen med att den vanliga ämnesuppdelade undervisningen kan vara splittrande och gammaldags. Vanlig undervisning kan göra att det är svårare för elever att verklighetsförankra och känna sammanhang. På grund av att helheten styckas upp i små delar.⁷⁸ Det menas därmed att helhetsbilden och sammanhanget blir klarare för eleverna vid en ämnesintegrering. Med ämnesintegrerat samarbete med en noggrann planering skapas en härlig arbetsmiljö och inlärningsglädje bland eleverna.

Kunskapen om en god hälsa kan öka då den viktiga informationen som idrottslärarna sa att de inte hann med nu faktiskt hinns med. Med ett ämnesintegrerat samarbete kan eleverna dessutom erbjudas fler timmar till ren fysisk aktivitet i skolan. Den aktivitet som lärarna ansåg var viktig för elevernas hälsa i skolan. De ansåg att eleverna var stressade och trötta och den fysiska aktiviteten kunde hjälpa dem att bli pigga och koncentrerade igen.

Intresse och möjlighet till en ämnesintegrering mellan idrott och hälsa a och svenska a och b så att kursmålen och kursplanen i båda ämnena uppnås finns. När lärarna fick läsa varandras kursplaner och mål så sa de att målen borde kunna uppnås bara de blir mer insatta och jobbar fram en bra integrering. Lärarna har dålig kunskap kring vad man gör i andra ämnet och har därmed inte tänkt tanken att en integrering skulle vara bra och möjlig. Deras erfarenhet i allmänhet att arbeta ämnesintegrerat var goda och de såg därmed positivt på ett

---

⁷⁶ Persson och Roos (Luleå) S.17

⁷⁷ Nyström (2002) S. 38

⁷⁸ Krantz, Persson (2001) S.20

ämnesintegrerat samarbete. Efter intervjuerna med de olika ämneslärarna så bör lärarna ha fått upp sina ögon och inleder en ämnesintegrering. Kanske inte till denna termin men någon termin framåt.

9 Förslag på fortsatt forskning

Det skulle vara intressant att göra en studie på hur en integrering har fungerat. Den studien skulle behöva en längre tid som sträcker sig minst över en skoltermin men gärna flera då Svenska A och B sträcker sig över fyra terminer. Man skulle då vid ett första tillfälle ge förslag på hur en integrering skulle kunna vara upplagd. Efter en termin eller flera skulle man i en studie se hur lärare och elever upplevde en ämnesintegrering samt om integreringen underlättade för idrottsläraren. Blev mer fysisk aktivitet i skolan slutresultatet av ämnesintegreringen och fick eleverna den ämneskunskap inom hälsa som det är så viktigt att de har efter kursens gång.

10 Käll- och litteraturförteckning

Tryckta och elektroniska källor

Boberg, Daniel och Svensson, Henrik *Ämnesintegrering som inkluderar matematik*
Examensarbete 15hp vid lärarutbildningen natur, miljö, samhäll på Malmö högskola. (Malmö, Malmöhögskola 2008)

Dewey, John, *Individ, skola och samhälle – pedagogiska texter* (Stockholm, Natur och kultur, 1995)

Dewey, John *Demokrati och utbildning.* (Göteborg, Bokförlaget Daidalos AB, 1999)

Dhyste, Olga *Dialog, samspel och lärande.* (Red) (2003). (Lund, Studentlitteratur, 1996)

Folkhälsoinstitutet *Rekommendationer för fysisk aktivitet*, < <http://www.fhi.se> > (Acc.2009-12-30)

Göteborgs universitet <http://www.ipd.gu.se/personal/roger.saljo> >(Acc.2010-02-15)

Johansson, Kjell *Konstruktivism i distansutbildning – studerandes uppfattning om konstruktivistiskt lärande.* Doktorsavhandling vid Pedagogiska institutionen på Umeå Universitet, 1999 (Umeå, Umeå Universitet 1999)

Krantz, Johan och Persson, Pelle *Sex, godis & mobiltelefoner – pedagogik underifrån.* (Lund, 2001)

Kylén, Jan-Axel *Att få svar – intervju-enkät-observation.* (Skogs Rulloffset, Vellinge 2004)

Nilsson, Jan *Tematisk undervisning.* (Lund, Studentlitteratur, 1997)

Nordina *Nordic studies in Science education* volym5, Nummer 1/09, (2009)

Nyström, Chatarina *Vilka texter skall skolan satsa på?* Svenskläraren 1-2/2002.(2002)

Persson, Jenny och Roos, Erika *Ämnesintegrering – ett kunskapstillägnande*, Examensarbete 15hp vid Lärarutbildningen allmänt utbildningsområde c-nivå 2009 på Luleå universitet.(Luleå, Luleå universitet 2009)

Sjöberg, Svein *Naturkunskap som allmänbildning – en kritisk ämnesdidaktik*. (Lund, Studentlitteratur, 2000)

Skolverket *Kursplaner och betyg* (Utbildningsdep, Skolverket/fritzes, Stockholm, 1994)
[http://www. Skolverket.se](http://www.Skolverket.se) 2009-11-30

Skolverket *Kursplaner och betyg* (Utbildningsdep, Skolverket/fritzes, Stockholm, 1994)
[http:// www. Skolverket.se](http://www.Skolverket.se) (Acc. 2009-12-20)

SOU (Statens offentliga utredningar) *Röster om barns och ungdomars psykiska hälsa*.
Delbetänkande av Barnpsykiatrikommittén.(Stockholm 1997:8).

SOU (Statens offentliga utredningar), *Från dubbla spår till elevhälsa – i en skola som främjar lust att lära, hälsa och utveckling*, Slutbetänkande av Elevvårdsutredningen. (Stockholm 2000)

Säljö, Roger *Lärande i praktiken Ett sociokulturellt perspektiv*. (Stockholm, Nordstedts akademiska förlag 2000)

Trost, Jan *Kvalitativa intervjuer*.(Lund, Studentlitteratur, 2005)

Läroplaner för det obligatoriska skolväsendet och de frivilliga skolformerna: Lpo 94: Lpf 94
(Utbildningsdep., Skolverket/fritzes, Stockholm, 1994)

Vetenskapsrådet, *Steget före – forskare om hur framtidens vuxna mår idag*, (Stockholm, CM-gruppen, 2009)

Vygotskij, Lev Fantasi och kreativitet i barndomen. (Göteborg, Bokförlaget Daidalos AB, 1995)

Österlind, Karolina, *Begreppsbildning i ämnesövergripande och undersökande arbetsätt – studier av elevers arbete med miljöfrågor*, akademisk avhandling för filosofie doktorsexamen vid Pedagogiska institutonen 2006 på Stockholms universitet (Stockholm, Stockholms universitet 2006)

Bilaga 1

Riktlinjer för intervjun

Sker det idag en ämnesintegrering mellan ditt ämne och något annat på skolan?

Om ja, mellan vilka ämnen?

Om nej, varför inte?

Berätta hur en sådan ämnesintegrering kan se ut?

Vilket är syftet med denna ämnesintegrering?

Berätta om dina erfarenheter kring ämnesintegrering?

Sker det idag en ämnesintegrering mellan idrott och Svenska?

Om ja, hur arbetar Ni då?

Om nej, varför inte?

Finner du ett intresse att starta en ämnesintegrering ämnena emellan?

(Visa målen och kursplanen för motsvarande ämne)

Har du några tips utifrån ditt ämne på hur en integrering skulle kunna genomföras?

Tror du att det finns en möjlighet att integrera ämnena så att målen i båda uppnås?

Om ja, på vilket sätt då?

Om nej, varför inte?

Bilaga 2

Litteratursökning

Syfte och frågeställningar:

Syftet med min studie är att ta reda på möjligheterna och intresset kring ett ämnesintegrerat samarbete mellan ämnena Svenska A, B och Idrott och hälsa A på gymnasiet.

Min frågeställning är: Är det möjligt att integrera svenska a och b med idrott och hälsa a på ett sådant sätt så att målen uppnås i respektive ämne? Finns det något intresse bland lärarna att integrera svenska a och b med idrott och hälsa a?

Ämnesintegrering

Ämnesintegrering
Ämnesintegrering idrott och hälsa
Ämnesintegrering Svenska
Ämnesintegrering Svenska och idrott och hälsa
Varför ämnesintegrering?
Ansvar ämnesintegrering
Ämnesintegrerad undervisning

Barn och ungdomars psykiska och fysiska hälsa i Sverige

Barn och ungdomars hälsa
Idrott och hälsa
Forskning hälsa bland barn och ungdomar
Fetma barn och ungdomar
Fysisk aktivitet, barn och ungdomar
Psykisk hälsa barn och ungdomar
Stress bland unga
Stressrelaterade symptom

Läroplaner för Svenska A, B och Idrott och hälsa

Skolverket läroplan gymnasiet

Var har du sökt?

Google
Bibliotekskataloger i Västmanland
Centrallasarettets bibliotekskatalog
Mälardalens högskolas bibliotekskatalog
GIH:s bibliotekskatalog
Diva
Folkhälsoinstitutet
libri

Statens offentliga utredningar SOU
www.Uppsatser.se

Sökningar som gav relevant resultat

Västerås stadsbibliotek, Mälardalens högskola, Google

Barns psykiska och fysiska hälsa
Ungdomars psykiska och fysiska hälsa
Ämnesintegrering
Tematisk undervisning
Forskning barn och hälsa
Hälsoarbete i skola
Ämnesintegrering

Statens offentliga utredningar

Skola och hälsa
Barn och ungdomars hälsa i skolan
Hälsoarbeten i skolan

www.uppsatser.se

Ämnesintegrering
Ämnesintegrering Svenska
Ämnesintegrering Idrott och hälsa

Skolverket
Läroplan för Idrott och hälsa A
Läroplan för Svenska A, B

Exempel:
CSA: Physical education and child* and motivation
Google Scholar: "Physical education" children school

Kommentarer

Det har varit svårt att hitta forskningsmaterial kring ämnesintegrering på gymnasiet. Det finns dock mycket litteratur som behandlar ämnet och vikten av att arbeta ämnesintegrerat. Att arbeta ämnesintegrerat mellan ämnena svenska och idrott fann jag ingen alls. Ämnesintegration med Idrott och hälsa har jag endast funnit rapporter där integreringen skett med naturkunskap. Jag hittade mycket forskning kring barn och ungdomars psykiska och fysiska hälsa.